

Macbeth

(Macbeth)

Spel in vijf bedrijven

door

WILLIAM SHAKESPEARE

vertaling

Ger Apeldoorn & Harm Edens

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)

Tel: 072 - 5 11 24 07

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **MACBETH – MACBETH** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **WILLIAM SHAKESPEARE** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal het aantal tekstboekjes gelijk aan het aantal rollen die worden gespeeld bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

VOORWOORD MacBeth

In het najaar van 1991 vroeg regisseur Koos Terpstra ons of wij voor hem een snelle en makkelijke vertaling konden maken van Shakespeare's MacBeth voor het projekt Take Five dat hij die winter ging doen in theater Frascatie in Amsterdam. Hij wilde een vaste groep acteurs in korte tijd vijf belangrijke stukken uit de toneelgeschiedenis laten spelen, allemaal met een minieme voorbereidingstijd. Van MacBeth zocht hij een vertaling 'zonder moeilijkheden', waarbij de acteurs zo min mogelijk tijd hoefden te besteden aan tekstinterpretatie en des te meer aan het spelen. Misschien konden we een aantal bestaande vertalingen naast elkaar leggen en daar wat uit knippen en plakken. Maar toen wij die erbij pakten, zagen we al snel dat dat niet zou gaan werken. In onze studie Theaterwetenschap waren we voldoende getrained in het lezen van geannoteerde 'moeilijke' Engelse teksten en in feite vonden we alle Nederlandse vertalingen (inclusief die van Komrij) onbegrijpelijker dan het zeventiende-eeuws van Shakespeare. Rare poëzie, vage beelden, onduidelijke zinsconstrucies... (en zelfs 'verbeteringen') de Nederlandse vertalingen zaten er vol mee. En we zagen al snel waarom. Zoals bekend schreef Shakespeare zijn teksten in een vast metrum. En dat doen de vertalers dus ook. Maar waar de oorspronkelijke schrijver de mogelijkheid heeft om zijn gedachten bij te stellen als het metrum dat behoeft, is het voor de vertaler die een bepaalde betekenis over moet brengen (hij moet nu eenmaal vertalen wat er in de oorspronkelijke tekst staat) een keurslijf. En dus moet er gepropt en geperst worden. En dus staan de vertalingen bol van de neologismen, (nieuwe, zelfbedachten termen) kofferwoorden (twee woorden die kunstmatig in elkaar geschoven zijn) en half uitgelegde beelden. Wat het begrip van de tekst er niet makkelijker op maakt.

Dus gingen wij zelf maar aan de slag..... en we besloten om voor één keer het metrum maar eens niet mee te vertalen. Het ging hier tenslotte om een experimentele voorstelling en we kregen er niet voor betaald. Het resultaat was een vertaling, waar we tot op de dag van vandaag zeer trots op zijn. Okee, wij zijn geen Komrij en geen Bert Voeten en daar willen we onszelf ook niet mee vergelijken.... maar bevrijd van de metrumdwang waren we in staat om de poëtische beelden van Shakespeare alle ruimte te geven en een tekst te leveren die net als het origineel helder, direct en toch vol verbeelding is. En het feit dat we geen metrum gebruikten, betekent natuurlijk niet dat de tekst niet melodisch is of dat de taal zwemt of ongedreven zou zijn.

Ook dat is een kracht van Shakespeare, die je niet moet laten liggen. Al vertalend ontdekten we ook dat de oorspronkelijke tekst van Shakespeare veel meer humor in zich had, dan de meer tot poëzie neigende eerdere vertalers hadden gerealiseerd. Telkens als één personage een lange claus heeft, is er altijd wel iemand die daarna zegt: "Goh, dat was lang", of "Ik begrijp er geen woord van". Al die nuchtere en relativerende momenten hebben wij gewoon laten staan en niet weggepoetst.

Rest ons te zeggen dat de voorstelling een groot succes was, niet in de laatste plaats omdat Koos flink in de tekst had geknipt, (nooit een slecht idee bij Shakespeare) een aantal rollen heel slim in elkaar had geschoven (de graaf van Leicester was ook één van de heksen) en de voorstelling waar mogelijk bol stond van de actuele verwijzingen. (met als hoogtepunt de scène waarin MacBeth als een soort hysterische Saddam Hoessein het verschijnen van de geest van Banquo probeert weg te lachen) Dat er iets bijzonders aan de hand was met de vertaling, merkte uiteraard niet één recensent op.

Al met al was het een experiment, wat we graag nog eens zouden herhalen, hoewel je zo'n methode waarschijnlijk eerder zou toepassen op een tijdgenoot van Shakespeare, dan op de grote meester zelf. Het heeft in elk geval een tekst opgeleverd, die zich naar onze mening goed laat spelen door toneel- verenigingen of scholen. Shakespeare zonder onnoodige franje, zullen we maar zeggen.

Ger Apeldoorn & Harm Edens

EERSTE BEDRIJF

Scène 1

Een open plek. Donder en Bliksem. Drie heksen komen op.

HEKS 1: Wanneer komen wij elkaar weer tegen?

Bij donder of bliksem of als het regent?

HEKS 2: Als er stilte valt over de kanonnen.

Als de oorlog is verloren en gewonnen.

HEKS 3: En dat is voor het ondergaan der zonne.

HEKS 1: Op welke plek?

HEKS 2: De uitgestrekte hei.

HEKS 3: En met Macbeth,
want die ontmoeten wij.

HEKS 1: Ik kom al, zwarte kat!

HEKS 2: En ik ook, dikke pad!

HEKS 3: Ik kom!

ALLEN: Goed is slecht en slecht is goed:

Wij vliegen weg in een dikke mist van roet!

Scène 2

Een legerkamp bij Forres. Tumult. Koning Duncan, Malcolm, Donalbain, Leno X met gevolg. Ze zien een zwaar gewonde sergeant.

DUNCAN: Wie is die man met dat bloed? Aan z'n wonden te zien kan hij ons vertellen hoe het staat aan het front.

MALCOLM: Dat is de sergeant, die mij heeft gered uit de handen van de vijand. Wees welkom, dappere vriend. Vertel je koning hoe het gevecht er voorstond toen je het verliet.

SERGEANT: De uitkomst is nog twijfelachtig, heer. Zoals wanneer twee uitgeputte zwemmers elkaar vastgrijpen en daarmee elkaar het zwemmen onmogelijk maken. De gena- deloze McDonald - een echte rebel, want al het slechte van de natuur krioelt op z'n lichaam - kreeg versterking van Galloglassen en Kerns van de Westelijke eilanden. Het geluk leek hem toe te lachen als een soldatenhoer. Maar dat hielp hem weinig, want de dappere Macbeth trok zich er niets van aan en met zijn zovend zwaard, dat van de slachting dampte, hakte hij zich een weg tot voor de ellendeling. En hij gaf hem geen hand en hij zei hem geen vaarwel, maar kliefde hem van kin tot navel door en plantte zijn hoofd op de muur van ons fort.

DUNCAN: Oh, dappere neef! Waardig edelman!

SERGEANT: Maar zoals van waar de zon begint te stralen ook storm en donder opduiken om schepen te verbrijzelen - zo welde het onheil uit de bron waaruit wij heil verwachtten. Luister goed, koning van Schotland - luister goed. Nauwelijks hadden de Kerns in de gaten dat ze beter hun hielen konden lichten, of de koning van de Noren begon een nieuwe stormloop met vers bewapende troepen.

DUNCAN: En de generaals Macbeth en Banquo? Waren die niet bang?

SERGEANT: Ja, zoals adelaars van mussen en leeuwen van hazen. De waarheid is - het leken net kanonnen met dubbele lading gevuld en ze stortten zich met verdubbelde dubbele slagen op de vijand. Of ze wilden baden in het bloed of dat ze er een tweede Golgotha van wilde maken - ik weet het niet, maar... ik hou het niet langer. M'n wonden roepen om hulp.

DUNCAN: Je woorden staan je goed, net als je wonden. Uit beiden spreekt moed. Breng hem naar een dokter! (*sergeant af met begeleiders. Rosse en Angus op*) Wie komt daar aan?

MALCOLM: De edele Thane van Rosse.

DUNCAN: Wat kijkt hij paniekerig uit z'n ogen. Alsof hij iets ergs te melden heeft.

ROSSE: God save the King!

DUNCAN: Waar kom je vandaan, edele Thane?

ROSSE: Van Fife, nobele koning. Waar de lucht zwart ziet van de Noorse banieren, die onze mannen 'n koele wind toewapperen. De koning der Noren rukte op met een geweldige overmacht. Gesteund door die laffe verrader, de Thane van Cawdor. Totdat hij stuitte op Macbeth die de rebel dwong tot een tweegevecht - zwaard tegen zwaard, arm tegen arm - en zijn overspannen enthousiasme temperde. Kortom, wij hebben gewonnen.

DUNCAN: Oh, gelukkig!

ROSSE: En Zweno, de Noorse koning smeekt nu om vrede en mag zelfs zijn doden niet begraven voordat hij op St Colme's Eiland de staat tienduizend dollars heeft betaald.

DUNCAN: En door de Thane van Cawdor laten wij ons niet langer bedriegen. Maak maar bekend dat hij spoedig zal sterven en dat Macbeth zijn titel krijgt.

ROSSE: Ik voldoe aan uw verlangen.

DUNCAN: Wat hij verspeeld heeft, zal de edele Macbeth ontvangen.
(*allen af*)

Een heideveld. Onweer. De drie heksen komen op.

HEKS 1: Waar ben je geweest, zuster?

HEKS 2: Ik heb varkens gekeeld.

HEKS 3: En jij, zuster?

HEKS 1: Ik zag een zeemansvrouw met kastanjes in haar schoot.

Ze zat te knabbelen. Knabbel de knabbel.

Ik zeg: "Geef mij eens wat."

En zij zegt: "Rot op, heks!" Met d'r dikke vette gat!

Haar man is kapitein en met zijn boot op pad.

Die ga ik achterna als een rat zonder staart.

En in een zeef volg ik hem waar hij vaart.

Dat ga ik doen, dat ga ik doen, dat ga ik doen.

HEKS 2: Ik geef je een wind.

HEKS 1: Dank je, kind.

HEKS 3: En één van mij.

HEKS 1: En zelf doe ik al het andere d'r bij.

De havens waar ze waaien.

De hoek waarheen ze draaien

Op het scheepskompas.

Ik droog hem uit als hooi

Tot hij niet meer kan slapen in z'n kooi.

Iedere dag en iedere nacht

Lijdt hij onder mijn toverkracht.

Zeven maal negen keer negen uren

Zal hij prikken en pijnen verduren.

En al kan ik het schip niet laten vergaan

De storm zal het geselen en slaan.

Kijk eens wat ik heb.

HEKS 2: Laat zien, laat zien.

HEKS 1: Ik heb hier de duim van een stuurman,
die is verdronken voor hij bij de haven in de buurt kwam.

HEKS 3: Ik hoor een trom. Rombom-rombom.

Ik denk dat daar Macbeth aankomt.

ALLEN: Waanzinnige zusters, hand in hand

Vliegend over zee en land,

In het rond bewegen.

Drie van jou en drie van mij

En nog eens drie is negen.

En stil - de heksenkring is klaar.

MACBETH EN BANQUO KOMEN OP.

MACBETH: Dit soort weer heb ik nog nooit gezien. Het is goed en slecht tegelijk.

BANQUO: Hoe ver is het nog naar Forres? Wat zijn dat voor verschrompelde wezens? Moet je die kleren zien. Ze zien er niet uit als bewoners van deze aarde en toch lopen ze hier rond. Zijn jullie levende wezens? Kunnen we jullie iets vragen? Zo te zien verstaan ze me wel, want ze leggen alle drie een knokige vinger op hun uitgedroogde lippen. Het lijken mij vrouwen, al zou je dat niet zeggen met zo'n baard.

MACBETH: Als jullie kunnen spreken, doe dat dan. Wie zijn jullie?

HEKS 1: Heil, heil, Macbeth! Heil, oh Thane van Glamis!

HEKS 2: Heil, heil, Macbeth! Heil, oh Thane van Cawdor!

HEKS 3: Heil, heil, Macbeth! Die onze koning wordt.

BANQUO: Waar schrik je nou van? Je bent toch niet bang? Dat klinkt toch goed? In naam van de waarheid, zeg me - zijn jullie een verbeelding of zijn jullie werkelijk wat jullie lijken? Jullie begroeten mijn edele vriend met zijn huidige titel en daarna met een fantastische voorspelling van edel gewin en vorstelijke hoop, zodat z'n hoofd ervan duizelt. En tegen mij zeggen jullie niets. Als jullie in het zaad van de tijd kunt kijken, zeg mij dan welk koren zal groeien en welk niet. Spreek ook tot mij, die jullie gunst niet zoekt en jullie haat niet vreest.

HEKS 1: Heil!

HEKS 2: Heil!

HEKS 3: Heil!

HEKS 1: Minder dan Macbeth - en meer.

HEKS 2: Minder gelukkig, maar toch veel gelukkiger.

HEKS 3: Die koningen zal verwekken, maar zelf geen koning wordt. Daarom heil voor u beiden, Banquo en Macbeth!

HEKS 1: Macbeth en Banquo, heil!

MACBETH: Wacht, jullie praten wartaal - vertel mij meer. Ik weet dat ik Thane van Glamis ben geworden door de dood van Sinel. Maar hoezo Thane van Cawdor? Die leeft, het is een welvarend man. En koning worden, dat ligt buiten de grenzen van het geloof - net als Thane van Cawdor. Hoe komen jullie aan dat vreemde nieuws? Waarom worden wij op deze verdomde heide door jullie met zo'n voorspelling begroet? Ik beveel jullie te spreken.

DE HEKSEN VERDWIJNEN.

BANQUO: De golven van het land kunnen blijkbaar net zo schuimen als

het water - en het is net zo snel weer weg. Waar zijn ze heen?
MACBETH: Ze zijn opgelost in de lucht. Zoals adem in de wind.
BANQUO: Waar wij het nu over hebben, was dat echt? Of hebben we iets gegeten, wat de hersenen heeft bedwelmd?
MACBETH: Jouw kinderen zullen koning zijn.
BANQUO: En jij zult zelf koning zijn.
MACBETH: En Thane van Cawdor. Zoiets was het toch?
BANQUO: Ja - zelfde woorden, zelfde toon. Wie komt daar aan?

ROSSE EN ANGUS KOMEN OP.

ROSSE: Macbeth, de koning heeft het nieuws van uw zege met vreugde ontvangen. Toen hij las hoe u eigenhandig de rebellen verslagen hebt, was hij sprakeloos van bewondering. Hij informeerde naar de rest van de dag en hoorde dat u temidden van de wilde Noorse troepen onbevreesd bleef voor wat u zelf uitdeelde - een gruwelijke dood. Dicht als hagel kwamen de berichten binnen, het ene na het andere en allemaal brachten ze lof voor de manier waarop u zijn grote rijk verdedigde.

ANGUS: Hij heeft ons gezonden om u zijn koninklijke dank te brengen. Wij begeleiden u naar zijn kasteel - wij betalen u nog niet.

ROSSE: Maar als aanbetalings mogen wij u alvast begroeten als Thane van Cawdor. Dus heil, Thane van Cawdor. Want de titel is van u.

BANQUO: (*terzijde*) Wat?! Kan het zijn dat de duivel de waarheid spreekt?

MACBETH: Maar de Thane van Cawdor leeft nog! Waarom zou u mij een geleende mantel omhangen?

ANGUS: De vorige Thane leeft nog, maar hij heeft dat leven slechts te leen van het vonnis dat er terecht een einde aan zal maken. Of hij een verdrag met de Noren had of dat hij de rebellen steunde in het geheim, ik weet niet. Misschien werkte hij met beiden tegelijk aan de ondergang van ons rijk. Maar zijn hoogverraad is bewezen door een bekentenis. En dat was zijn ondergang.

MACBETH: (*terzijde*) Glamis en Cawdor. Het grootste deel heb ik binnen. (*tegen Rosse en Angus*) Dank je wel. (*tegen Banquo*) Wat denk je? Zullen jouw kinderen koning worden? Mij wilden ze Thane van Cawdor maken en dat hebben ze jou beloofd.

BANQUO: Als je op die belofte vertrouwt, dan gaan je gedachten verder dan Cawdor - naar het koningschap. Maar kijk uit - vaak onthullen de werktuigen van de duisternis maar een deel van de waarheid om ons naar de ondergang te lokken. Ze overtuigen ons met een kleinigheid en verraden ons als het meest op het spel staat. (*tegen Rosse en*

Angus) Waarde neven - mag ik iets zeggen?

MACBETH: (*terzijde*) Twee keer was het waar wat ze zeiden, als voorspel op het koningsdrama dat daarop volgt. (*tegen ROSSE en ANGUS*) Dank jullie wel. (*terzijde*) Die bovennatuurlijke verleiding kan niet slecht zijn en ook niet goed. Als het slecht is, waarom dan die eerste waarheid als aanbetaling op het geluk? Ik ben de Thane van Cawdor geworden. Als het goed is, waarom roept het bij mij dan een gedachte op die zo verschrikkelijk is dat mijn haar recht overeind gaat staan en dat mijn anders zo rustige hart tegen mijn ribben bonkt? Tastbare verschrikkingen zijn minder erg dan dit spookbeeld van de geest. De moord die nu alleen nog in mijn fantasie bestaat is zo ontredderend, dat al mijn denken erin verstrikt raakt en er alleen nog is wat er niet is.

BANQUO: Kijk, onze vriend heeft het moeilijk.

MACBETH: (*terzijde*) Als het noodlot mij koning wil maken, dan moet het noodlot mij maar kronen - ik wil er zelf niets voor doen.

BANQUO: De nieuwe eer voelt nog wat onwennig. Als een nieuw pak, dat pas vorm krijgt als je het een tijdje gedragen hebt.

MACBETH: (*terzijde*) Laat maar komen wat er komt. De tijd jaagt zelfs de ergste uren rond.

BANQUO: Macbeth. We wachten op jou, hoor.

MACBETH: Het spijt me. Ik had m'n warrige hoofd ergens anders bij. Iets uit het verleden. Mijne heren, uw moeite staat genoteerd - daar waar ik het nog dagelijks op kan slaan. Kom, naar de koning. (*tegen Banquo*) Denk na over wat er gebeurd is en laten we bij gelegenheid eens openhartig over praten.

BANQUO: Graag.

MACBETH: (*tegen Banquo*) Goed. (*tegen Rosse en Angus*) Vrienden, kom. (*af*)

Scène 4

Forres. Een zaal in het kasteel. Trompetgeschal. Duncan, Malcolm, Donalbain, Lenox en gevolg komen op.

DUNCAN: Is de executie van Cawdor al uitgevoerd? Zijn de mannen die ik heb gezonden al terug?

MALCOLM: Dat nog niet, heer. Maar ik heb iemand gesproken die hem heeft zien sterven. Die vertelde dat hij in alle oprechtheid zijn verraad heeft bekend. Hij had berouw en vroeg uwe hoogheid vergiffenis. Niets in zijn leven was zo passend als de manier waarop hij het verliet. Hij

stierf als iemand die had geleerd dat je het dierbaarste dat je bezit weg moet gooien als een waardeloos prul.

DUNCAN: Het is jammer dat je niet kunt leren om iemands gedachten te lezen op zijn gezicht. Het was een man van eer in wie ik een absoluut vertrouwen had. (*Macbeth, Banquo, Rosse en Angus komen op*) Oh, waarde neef! Het is toch onverdragelijk dat ik niet dankbaar genoeg kan zijn. Je bent zo ver gegaan, dat zelfs de snelst vliegende beloning je niet meer in kan halen. Had je maar wat minder verdiend, dan had ik je de beloning kunnen schenken die je toekomt. Maar nu - het spijt me dat ik het zeg, met meer dan alles is mijn schuld nog niet weg.

MACBETH: De diensten en de trouw die ik u schuldig ben, betalen zichzelf terug in het doen. Uw enige taak als koning is ze te ontvangen. Wij zijn er alleen voor de troon en de staat en doen net als kinderen en knechten alles voor uw liefde en eer.

DUNCAN: Welkom hier. Ik heb u geplant en zal ervoor zorgen dat u welig bloeit. Waarde Banquo, u hebt niet minder verdiend en iedereen moet weten dat dat zo is. Kom in mijn armen, ik druk u aan mijn hart.

BANQUO: Als ik vrucht draag is de oogst voor u.

DUNCAN: Mijn grenzeloze vreugde is zo overweldigend dat het zich slechts kan uiten met dit droevig ogenvocht. Zonen, verwanten, Thanen, iedereen die zo dicht bij mij staat, luister goed: Ik draag het recht op de troon over op mijn zoon Malcolm, die ik de titel schenk van Prins van Cumberland. Die eer is niet alleen voor hem, want een edele glans zal ervan afstralen - als een ster - op eenieder die het heeft verdiend. En nu naar Inverness om onze banden te versterken.

MACBETH: Een rustpauze die u niet dient, is voor mij een straf. Dus laat mij vooruit gaan en mijn vrouw verblijden met het nieuws van uw komst. Sta mij toe dat ik nederig afscheid neem.

DUNCAN: Mijn waarde Cawdor!

MACBETH: (*terzijde*) Prins van Cumberland! Dat is een drempel waarover ik struikelen zal - als ik niet spring! Oh sterren, fonkel niet - zodat het licht mijn diepste wens niet ziet. En oog, vermijd mijn hand - want die gaat iets doen, wat jou zou raken als een onverdragelijk visioen.

DUNCAN: Ja, waarde Banquo - het is een echte held. En het is een feestmaal om mij vol te vreten aan zijn lof. Laten we hem volgen. Hij snelt vooruit om ons goed te ontvangen. Het is een onschatbare vriend.

Inverness. Het kasteel van Macbeth. Lady Macbeth komt op. Ze leest een brief.

LADY MACBETH: Ik kwam ze tegen na de overwinning en uit wat ze zeiden kon ik overduidelijk opmaken, dat ze meer hadden dan menselijke kennis. Ik wilde ze verder uithoren, niets liever dan dat - maar ze veranderden in lucht en losten er in op. Ik was verbijsterd en toen ik daar zo stond, kwamen er twee boodschappers van de koning die mij begroetten als Thane van Cawdor. Dezelfde titel waarmee die gekke wijven mij hadden begroet - voor ze mij een blik gunden op de toekomst met hun: "Heil aan hem, die onze koning wordt!". Ik vond dat je dit moest weten, mijn allerliefste deelgenote in het succes. Ik zou niet willen dat jij jouw deel van het geluk zou moeten missen omdat je niet weet welk succes ook aan jou is beloofd. Thane van Glamis ben je nu. En van Cawdor. En de rest komt ook nog wel. Maar ik maak me zorgen om je hart. Dat zit te vol met de melk van de menselijke goedheid om de kortste weg te kiezen. Je wilt succes - dan moet je ook ambitieus zijn. Maar jij mist de verdorvenheid die daarbij hoort. Je begeert het hoogste en je begeert het met een heilig vuur. Maar je wilt niet vals spelen. En wèl een valse overwinning! Je wilt iets hebben, dat zegt: "Dit moet je doen, als je mij krijgen wilt!". En je zou eerder bang zijn om dat te doen, dan het achteraf beklagen. Kom snel naar huis, zodat ik mijn wil in jou oor kan gieten en met mijn mond alles af kan breken wat jou van die gouden kroon weerhoudt.

EEN BODE KOMT OP.

LADY MACBETH: Heb je nieuws?

BODE: De koning komt vanavond hier.

LADY MACBETH: Wat?! Ben je gek?! Is je meester niet bij hem? Als het waar is dan had hij mij wel opdrachten gegeven voor een officiële ontvangst.

BODE: Het is echt waar. En de Thane komt ook. Eén van mijn mannen heeft hem ingehaald. Hij had nauwelijks adem over om dit bericht uit te spreken.

LADY MACBETH: Zorg voor hem. Het is belangrijk nieuws.

DE BODE GAAT AF.

LADY MACBETH: Zelfs de raaf die de fatale intocht van Duncan binnen mijn muren heeft gekrast is schor. Kom, geesten die de gedachten aan

moord hebben gezaaid - verwijder al mijn vrouwelijkheid! Giet mij van top tot teen vol met ijzelijke wreedheid! Stol mijn bloed, zodat er geen ingang en geen weg voor medelijden is. Laat mijn grimmig doel niet wankelen door een gewetensvolle oprisping van mijn natuur en het plan de daad niet kennen! Demonen van de moord, waar jullie in dichte nevelsluiers ook loeren op wandaad en verderf - kom in mijn vrouwelijke borst en maak mijn melk tot gal! Kom, zwarte nacht! Hul u in de smerigste dampen van de hel, zodat mijn smachtend mes de wond die het maakt niet ziet en de hemel niet door de deken van de duisternis gluurt en roept: "Hou op!"

MACBETH KOMT OP.

LADY MACBETH: Thane van Glamis. Thane van Cawdor! Groter dan dat door het heil dat volgt. Je brief heeft mij uit dit onwetende heden gerukt en in de onvermijdelijke toekomst geplant.

MACBETH: Allerliefste, Duncan komt vanavond hier.

LADY MACBETH: En wanneer gaat hij weg?

MACBETH: Morgen, is hij van plan.

LADY MACBETH: Dan zal de zon die dag niet zien. Mijn Thane, je gezicht is een boek waarin iedereen van alles kan lezen. Om mensen te misleiden moet je er uitzien als een mens. Heet ze welkom met je oog, je hand, je mond - zie er uit als een onschuldige bloem, maar wees daaronder een slang. Onze gast moeten we goed ontvangen. Laat de zorgen voor het grote werk van vannacht maar aan mij over. Die geeft ons een toekomst waarin wij dag en nacht onbeperkt gezag hebben en de opperste macht.

MACBETH: We hebben het er nog over.

LADY MACBETH: En trek een beetje vrolijke kop. Dat nerveuze gedoe wekt alleen maar argwaan op.

BEIDEN AF.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto